

★ „אתה תעלומה בעיני, וגם בעיני עצמך...”

★ „כל דבר המתפרסם בשמך — אתה מכחיש!”

★ „איז לך מה להשיב!”

פולמוס עם דיון

אני חושב שאיך צודק בזה. מן הדין שהכנסת תשמע ממך מה אמרת, ושלא תפנה את חברי הכנסת לקריאת הדברים בעיתונים, כאשר אתה מכחיש באופן שי- סתי מה שכתוב בעיתונים.

בכנסת איך מוכן לפרט מה אמרת. ומה שכתוב בעיתונים כי שמך — אתה מכחיש.

מדובר על עניינים הנמצאים בתחום אחר רשותך כחבר ממשלה. כאילו צורה אתה רוצה שישאלו אותך, ואיך אתה רוצה להשיב?

שר הביטחון של ישראל משמיע דברים על עניינים ביטחוניים מהותיים ביותר.

אתה אומר (או הנייר דוק טיימס כותב שאתה אומר) שהפסקת האש הנוכחית, ש- אתה מופקד על הפעלתה, אינה מבוססת עוד על ההצעה האמריקאית, אלא על הח- לטת עצרת האומות המאוחדות, וממילא סעיף ההקפאה אינו קיים עוד, לא לגבינו, וממילא גם לא לגבי המצרים.

הכנסת רוצה לדעת זאת. הכני- סת צריכה לדעת זאת. אתה לא

סתם שר, כגון שריסער, המדבר על עניין ביטחוני כדי להטות כו-

תרת בעיתון. אתה שרי הביטחון.

צורה זו לא נראית לי. נוצר מצב שה- כנסת אינה יכולה ברורה מה שאתה חושב, ו-

לקבוע בצורה ברורה מה שאתה חושב, ו- לפי מה אתה פועל כשר הביטחון.

★ ★ ★

הייתי הנואם היחיד בוויכוח על הצעת-חוק זו (שנעה לרישום ציוד ל-

צורכי ביטחון). ההמשך: **היו"ר צבי צימרמן:** שרי הביטחון,

דברית שובה — בבקשה.

משה דיון: אין מה להשיב.

אורי אבנרי: לך אין מה להשיב!

לאחר מכן נערך פולמוס שני ביני ובין השר, הפעם על שיחורו בחורי-ישיבה

צעירים משרות צבאי, בשעה שמגייסים בני 54.

אורי אבנרי

„תעלומה עמומה בחידה.” נדמה לי שעמדתו הפוליטית של שרי- הביטחון — הגדרה זו חלה עליה היטב.

„אף ציטוט אינו נכון!”

על כך ענה דיון בצורה חריפה למדי: **משה דיון:** לדברי חבר הכנסת אבנרי רצוני לומר, כי אף אחד מהציטוטים ש- הוא ציטט כאן בשמי לא היה נכון. אף אחד מהם.

אלה שביקשו הבהרות לדברי באסיפת המפלגה בחיפה — אני אינני שולל או פוסל את דוכן הכנסת כמקום שבו יובהרו נושאים כאלה, דברי שר, או נושאים ש- עסקתי בהם בשבת. אבל לדעתי זה יכול להיות במיסגרת הצעה לסדר-היום, דיון מדיני או שאילתה, זה לא יכול להיות דיון בהצעת-חוק זו.

זה יהיה, לדעתי, ניצול לאינכון מצדי של הבמה הזאת, להבהרת נושא זה, כאשר אני מביא הצעה לתקין בחוק. יהיה זה לא נכון, לדעתי, אם בהזדמנות זו אסביר את דברי בעניין שיחות יארינג. אני מצט- ער מאד. אשמח לדון בנושא זה ולהביע את דיעותי במיסגרת שאילתה, הצעה לסדר- היום, במיסגרת כל דיון שהוא, לגיטימי ומקובל לנושא זה.

„לפי מה אתה פועל?”

המתנתי לתורי לנאום על הצעת-ה- חוק הבאה, והשבתי לדבריו:

אורי אבנרי: יושב-ראש הכנסת הישרה לכל הנואמים. דיון הקודם על הצעת-החוק, לנגוע בעניינים ביטחוניים כלליים. זהו הנוהל המקובל בכנסת.

אתה בא ואומר: על הכרזות מדיניות שלי איני רוצה לדבר במיסגרת הצעת-חוק, נא להגיש שאילתה. אבל רק לפני הצי- טעיה, במיסגרת תשובה לשאילתה, אמרת שאינך יכול לענות על הצהרותיך המדיניות

במיסגרת שאילתה. ואם יש דיון מדיני כולל, בדרך כלל לא אתה משיב, אלא ראש-הממשלה, וזה מוצדק.

יוצא מכאן, שאתה בכלל לא חייב דיון-חשבון על הצהרותיך המדיניות והביטחוניות.

קשה מאד להתווכח עם שר בכנסת, ולנצח. כי לשר יש כמה וכמה יתרונות טבעיים.

ראשית, לפי תקנון הכנסת יכול השר לקבל את רשות-הדיבור בכל עת שירצה. הח"כ אינו יכול לקבל את רשות-הדיבור אלא לעיתים קבועות.

שנית, זמן-הדיבור של הח"כ מוגבל. לדובר של סיעתנו יש תמיד עשר דקות בדיוק. לעומת זאת אין שום הגבלה על זמן-הדיבור של שרים.

הח"כ מדבר. השר עונה — וזהו סוף-פסוק. אין הח"כ יכול לחזור לדוכן ולהוכיח שהשר לא אמר אמת, או שסתר עצמו, או שהתחמק מן העניין. פשוט אין ויכוח.

רק לעיתים רחוקות מאד שונה המצב. מיקרה כזה היה בשבוע שעבר. שר הביטחון, משה דיון, הביא שלוש הצעות-חוק שונות, בזו אחר זו. מכיוון שיכולתי לדבר על כל חוק לחוד, היתה לי הזדמנות להשיב, תוך כדי דיבור על חוק אחד,

בעיני עתונות העולם: דברי דיון *

על הדברים שענה דיון לדברים שאמרת בדיון על החוק הקודם. בהעדרו של שלום כהן, הנמצא בחו"ל, ניהלתי ויכוח זה לבדי.

כך נוצר ויכוח של ממש — ואולי מעניין לראות איך נפלו הדברים. (בשעת ויכוח זה כבר ידע דיון כי העולם הזה עומד לפרסם את „מיסמך דיון.”)

גם ברית-המועצות, גם ארצות-הברית, מעוניינות עתה בשר-לוב.”

דיון: „תעלומה בתוך חידה”

הצעת-החוק הראשונה נגעה לגיוס קשישים, עד גיל 54, לשרות צבאי (בי- דרך כלל הג"א). גיוס זה היה נהוג גם עד כה, אך רק בתוקף תקנת-חירום זמנית. עכשיו בא דיון ורצה להפוך את העניין לחוק של קבע.

ראיתי בכך הזדמנות נדירה להתי- ווכח עימו על דיעותיו הפוליטיות.

אורי אבנרי: אני חושב שזו תעזת- עניות לממשלה, אשר שלוש שנים אחרי ה- מלחמה היא צריכה לבוא לכנסת ולבקש דבר כזה.

יש לזה משמעות עמוקה. תקנה זמנית המאריכה תקפת שירות — מובנת. אנחנו נמצאים במצב של מלחמה, שרי-הביטחון בא ואומר: אני זקוק לכות- אדם זה — ומי מאיתנו יעז למפקד בכך?

אבל עכשיו בא שר הביטחון ואומר: אני רוצה להחליף את התקנה הזמנית ה- זאת בחוק של קבע. זאת אומרת הרחבה זו של גיל הגיוס, שהיא תשובה למצב ביטחוני מסוים, הופכת בעיני שרי-הבי- טחון לצורך קבוע.

אותו שרי-הביטחון אמר, וחזר על כך היום בתשובה על שאילתה, שאנחנו נמצאים בשלב האחרון של המלחמה, מכיוון (ואני מצטט אותי, לא את עצמי), „גם מצריים,

שוב נמחק מהפרוטוקול קטע מדברי אורי אבנרי

זה קרה כאשר פתחתי את הנאום הראשון בפולמוס עם דיון. אמרתי: **אורי אבנרי:** בעלותי לדבר על עניין ביטחוני, חייב אני להקים מתאה על כך, שגם השבוע אינו מתקיים בכנסת הדיון המדיני.

העליתי מחאה זו גם בשבוע שעבר. שאלתי מדוע אין סגן ראש-הממשלה יכול להופיע בפני הכנסת ולהסביר את מדיניות הממשלה, בהעדרה של ראש-הממשלה?

כאן בא קטע, שיושב-ראש הכנסת ציווה למחוק אותו מן הפרוטוקול. להלן התייחסתי לסיבה שבגללה לא נתקיים הדיון המדיני גם בשבוע השני של המושב (שנידחה על כן לשבוע השלישי).

אורי אבנרי: השבוע כאשר ראש הממשלה, כבר חזרה לארץ, במזל טוב, נאמר שהדיון נדחה לפי בקשת גח"ל, בגלל קיום ועידת חרות.

אני בהחלט בעד נימוסים בני-סייעתיים ופרלמנטריים. אבל עם כל הכבוד לתנועת החרות, אם היא מקיימת את ועידתה בימי ישיבות הכנסת — אין היא יכולה, ואין היא צריכה, לבקש לדחות את הדיון המדיני, כאשר עניינים גורליים של שלום ומלחמה נחתכים בעצם הימים האלה בממשלה.

קולה של הכנסת משותק בימי דיון זה, שהוא אולי הדיון המכריע ביותר בתולדות הכנסת השביעית. כל יום שחולף, כל יום של הפסקת-אש החולף ללא הולטה לשיב לשיחות יארינג — אין לו תכלית. ואם אין מקיימים דיון על כך מפני שסיעת חרות מתכנסת — אני לא מבין זאת!

קאריקטורה של גארדיאן הבריטי. ה- כותרת במקור: „דיון מפנה ען עיוורת לטילים.”